

בש"פ 7247/22 - מוחמד סמאר, עלי ג'מל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7247/22

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העוררים: 1. מוחמד סמאר
2. עלי ג'מל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 18.10.2022 במ"ת 50624-09-22 שניתנה על-
ידי כבוד השופט א' גורדון

תאריך הישיבה: י"ג בחשון התשפ"ג (7.11.2022)

בשם העוררים: עו"ד איברהים כנאענה

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 18.10.2022 (מ"ת 50624-09-22, השופט א' גורדון). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העוררים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

2. ביום 22.9.2022 הוגש נגד שני העוררים כתב אישום לבית המשפט המחוזי. על-פי הנטען בו, בתחילת שנת

2022, על רקע היכרות מוקדמת בין סוכן משטרה (להלן: הסוכן) לבין העורר 1, יצר האחרון קשר עם הסוכן והציע לו להיפגש כדי שזה ירכוש ממנו כלי נשק. למפגש הצטרף העורר 2 שנשא תיק ובו אקדחים שונים למכירה. העורר 2 הציע לסוכן לרכוש מספר אקדחים תמורת סכומים שונים, וכן הציע לו לרכוש תת-מקלע מסוג M16, אך זאת מבלי להציגו. בשיחות טלפון שנערכו בהמשך לכך הוסכם על מכירתם של כלי נשק ספציפיים. שיחות אלו הובילו למפגש שהתקיים ביום 17.2.2022 ובו העוררים מכרו לסוכן אקדח תמורת 50,000 שקלים. בין העוררים לסוכן המשיך להתקיים קשר טלפוני שבמסגרתו הם הציגו בפניו הצעות נוספות לרכישת כלי נשק. בגין המעשים המתוארים, כתב האישום מייחס לשני העוררים עבירות של סחר בנשק לפי סעיפים 144(ב) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ובנוסף לכך מייחס לעורר 2 גם עבירות של ניסיון סחר בנשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, ושל נשיאה והובלה של נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין.

3. העוררים נעצרו ביום 7.9.2022 ומעצרם הוארך מעת לעת. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשה למעצרם עד תום ההליכים. בבקשה נטען כי בידי המדינה ראיות לכאורה להוכחת המעשים המיוחסים להם וכי קמה בעניינם חזקת המסוכנות הסטוטורית הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוקהמעצרים). עוד צוין בבקשה כי לעורר 1 עבר פלילי הכולל הרשעות קודמות בעבירות נשק, אלימות ורכוש, בגין אף ריצה עונשי מאסר.

4. בדיון שהתקיים ביום 18.10.2022 בבית המשפט המחוזי הסכים בא-כוחם של העוררים לקיומה של עילת מעצר ולקיומן של ראיות לכאורה, אך טען כי בעניינו של העורר 1 מדובר בראיות לכאורה לעבירת סיוע בלבד. מכל מקום, בא-כוח העוררים מיקד את טענותיו באפשרות שחרורם של העוררים לחלופת מעצר.

5. בהחלטתו שניתנה בתום הדיון הורה כאמור בית המשפט המחוזי על מעצרם של העוררים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בית המשפט המחוזי דחה את הטענה לפיה ביחס לעורר 1 הראיות שהוצגו תומכות לכל היותר בעבירת סיוע, וקבע כי "מעשיו לכאורה מציגים מעורבות של ממש שהיא חלק מן 'המעגל הפנימי' של הביצוע והולמת ביצוע בצוותא". בית המשפט המחוזי קבע עוד כי לא נמצא מקום במקרה זה לסטות מהכלל שלפיו אין להסתפק בחלופת מעצר במקרים של עבירות נשק. בעניין זה צוין כי כתב האישום מייחס לעוררים סחר מאורגן ומתוכנן, שכלל יצירת קשר עם הקונה הפוטנציאלי, הצעה של מגוון כלי נשק לרכישה ומכירה של כלי נשק. כמו כן, כך נקבע, נסיבות ביצוע המעשים - ובהן עריכת המפגשים עם הקונה במקום מבודד והסכומים המשמעותיים שנדרשו ממנו - מלמדות על "מעורבות בעולם הסחר". בית המשפט המחוזי הוסיף ועמד על עברו הפלילי המכביד של העורר 1, הכולל ריבוי הרשעות בעבירות אלימות, רכוש ונשק שבוצעו בשנים האחרונות. אשר לעורר 2, צוין כי אין לו עבר פלילי אך יש לתת משקל לדומיננטיות שלו בתכנון וביצוע העסקאות. בנסיבות המתוארות, בית המשפט המחוזי התרשם כי לא ניתן לשחרר את העוררים ממעצר מבלי לסכן את הציבור באופן משמעותי, וממילא אין מקום לבחון בעניינם היתכנותה של חלופת מעצר.

6. הערר שבפני מכוון נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי. לטענת העוררים בית המשפט המחוזי לא קיים את חובתו לבחון חלופת מעצר בטרם הורה על מעצרם עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח. העורר 1 מוסיף וטוען כי התשתית הראייתית שהוצגה בעניינו מצדיקה לכל היותר את העמדתו לדין בעבירה של סיוע לסחר בנשק. העורר 2 מטעים מצדו כי הוא נעדר עבר פלילי, וכי מאז התרחשו המעשים המתוארים בכתב האישום הוא שינה את דרכו, התחתן וניהל חיים נורמטיביים עד למעצרו.

7. הדיון בערר התקיים בפני ביום 7.11.2022. בדיון מיקד בא-כוחם של העוררים את טענותיו בהיתכנות של חלופת מעצר, בהגישו כי החובה לשקול חלופה אמורה למצוא את ביטוייה לפחות בהזמנתו של תסקיר שירות מבחן. עוד נטען כי העוררים נעצרו תשעה חודשים לאחר המיוחס להם, וכי בזמן זה לא ביצעו עבירות נוספות, דבר המלמד, לשיטת בא-כוחם, על הפחתה במסוכנותם.
8. מנגד, עמדת המדינה היא כי דין הערר להידחות. בהקשר זה הודגשה המסוכנות הברורה מעבירות נשק בכלל ובנסיבות המפורטות בכתב האישום בפרט, שמלמדות, כן נטען, על פרקטיקה של סחר בנשק. עוד הצביע בא-כוח המדינה על המדיניות השיפוטית הנוהגת בכל הנוגע למעצר מאחורי סורג ובריה בעבירות נשק. אשר לעורר 1, נטען כי מעורבותו בביצוע המעשים, כעולה מהראיות לכאורה, מצדיקה את העמדתו לדין בעבירה של סחר בנשק. מכל מקום, נטען כי אף אם הראיות מקימות בשלב זה בסיס להרשעה בעבירה של סיוע בלבד, מוצדק להורות על מעצרו מאחורי סורג ובריה בהתחשב במסוכנותו הרבה הנלמדת מעברו הפלילי.
9. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים אני סבורה שדין הערר להידחות. אכן, נוכח המסוכנות העולה מן הנסיבות המפורטות בכתב האישום, יש לנהוג במקרה זה על-פי "דרך המלך" בכל הנוגע לעבירות נשק. נקודת המוצא בעבירות מסוג זה היא כי הן מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים. לפיכך, כלל הוא כי נאשמים בעבירות נשק יעצרו מאחורי סורג ובריה, אלא בהתקיים נסיבות חריגות. נוכח עברו הפלילי של העורר 1 אשר הורשע בעבר בשלל עבירות נשק, אלימות ורכוש, כמו גם בשל מעורבותו הגבוהה של העורר 2 במעשים המתוארים בכתב האישום, מקרה זה אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים בהם מוצדק לחרוג מן הכלל האמור (ראו והשוו: בש"פ 1192/22 ריאן' מדינת ישראל, פסקה 10 (28.2.2022); בש"פ 4930/22 חשים' מדינת ישראל, פסקה 19 (4.8.2022)).
10. אשר לשאלה האם היה מקום להעמיד את העורר 1 לדין בעבירת סחר בנשק, או לכל היותר בעבירת סיוע, הרי שמקומה להתברר בהליך העיקרי, וכל טענות הצדדים שמורות. לצורך שלב זה של הליך המעצר, כמו בית המשפט המחוזי אף אני התרשמתי כי המעשים המיוחסים לעורר 1 מלמדים על מעורבות ממשית בתכנון העסקאות והוצאתן אל הפועל, וכי בשים לב לעברו הפלילי המכביד יש הצדקה למעצרו מאחורי סורג ובריה. בנסיבות אלו, לא ראיתי לנכון להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

11. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"א בחשון התשפ"ג (15.11.2022).

ש ו פ ט ת